

ZAŠTITA NA RADU

Dio 1. OPŠTE ODREDBE

MUSTAFA ZIJADIĆ, dipl. sanitarni ing.
Odsjek za opću hirurgiju

UVOD

DEFINICIJA

Zaštita na radu je skup tehničkih, zdravstvenih, pravnih, psiholoških i drugih djelatnosti pomoću kojih se otkrivaju i otklanjaju opasnosti što ugrožavaju život i zdravlje osoba na radu i utvrđuju mjere, postupci i pravila da bi se otklonile ili smanjile te opasnosti.

SVRHA ZAŠTITE NA RADU

Stvarati sigurne radne uslove kako bi se spriječile:

- Osljede na radu
- Profesionalne bolesti
- Nezgode na radu

MJERE ZAŠTITE

- Mjere kojima se neposredno obezbjeđuje sigurnost na radu
- Mjere u zavisnosti od uslova rada
- Mjere u vezi sa posebnom zaštitom radnika

OBAVEZE POSLODAVCA

- Procjena rizika za svako radno mjesto
- Utvrđivanje poslova sa povećanim rizikom
- Osposobljavanje radnika za siguran rad sticanjem teoretskog i praktičnog znanja
- Obezbjedivanje sredstava za ličnu zaštitu

OBAVEZE RADNIKA

- Da se pridržava utvrđenih mjera zaštite na radu
- Da koristi sredstva rada po postojećim procedurama
- Da koristi sredstva lične zaštite
- Da se obučava iz oblasti zaštite na radu

OPŠTE MJERE

- Radne i pomoćne prostorije
- Upotreba bezbjudnih sredstava za rad
- Obezbuđenje mikroklimatskih uslova
- Upotreba ličnih zaštitnih sredstava

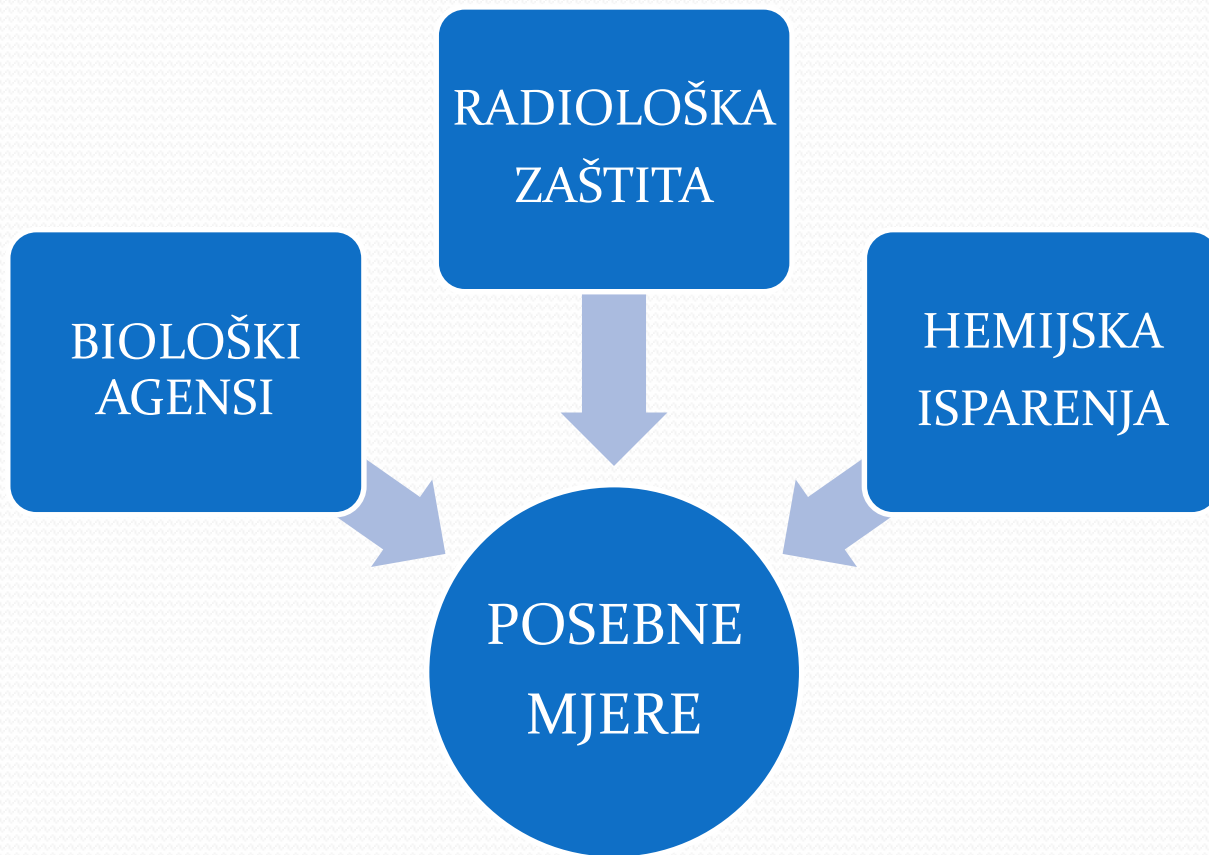
LIČNA ZAŠTITNA SREDSTVA

Prema vrsti zaštite

- Zaštita vlasišta
- Zaštita dišnih organa
- Zaštita organa vida
- Zaštita tijela
- Zaštita ruku
- Zaštitna obuća

Sredstva zaštite

- Kapa
- Maska
- Zaštitne naočale
- Uniforama/zaštitni mantil
- Rukavice
- Cipele/čizme

ZNAKOVI SIGURNOSTI I OPĆIH OBAVIJESTI

**OPASNOST -
KLIZAV POD**

**OPASNOST OD
RADIOAKTIVNIH
TVARI**

**OPASNOST OD
NAGRIZANJA**

OBUKA UPOSLENIKA

- Obuka se provodi za sve uposlenike
- Obuka se provodi tokom cijele godine
- Novi uposlenici obuku prolaze prilikom uvođenja u posao

PRIMJENA HE-MJERA

- Obavezno nositi zaštitnu opremu (radnu uniformu, zaštitne rukavice, maske, naočale i čizme)
- Rukavice treba koristiti kad god se dodiruje krv, tjelesna tečnost...
- Rukavice treba mijenjati poslije kontakta sa svakim pacijentom
- Maske i protektivne naočale treba nositi za vrijeme procedura koje bi mogle izazvati raspršivanje kapljica krvi ili tjelesne tečnosti

PRIMJENA HE-MJERA

- Rukavice, zaštitne maske i naočale nakon upotrebe skinuti i odložiti u kantu namijenjenu za medicinski otpad
- Nakon skidanja rukavica, ruke oprati sapunom i vodom, a nakon toga izvršiti pravilnu primjenu dezinfekcije ruku
- Posebno treba obratiti pažnju na prevenciju povreda u rutinskom radu izazvanih iglama i drugim oštrim predmetima

Mojih 5 trenutaka za HIGIJENU RUKU

HE-KONTROLA NADZORA NAKON AKCIDENTNE POVREDE

- Svaka zdravstvena ustanova treba da ima protokol o tome šta sve može slijediti nakon akcidentnog povređivanja i kako omogućiti povrijeđenom program postekspozicijske profilakse.
- Praćenje treba sprovoditi dr. specijalist (infektolog) koji posjeduje znanje o infekcijama koje se prenose krvnim putem (HBV, HCV, HIV).
- Uposlenik nakon povređivanja treba da se javi nadležnom ljekaru radi saniranja povrede, a nakon toga javlja se u HES-u gdje epidemiolog/mikrobiolog vodi protokol evidencije o akcidentnoj povredi i ispunjava identifikacioni obrazac o akcidentnoj povredi.

HE-KONTROLA NADZORA NAKON AKCIDENTNE POVREDE

- Na osnovu vođene dokumentacije o izvršenoj imunizaciji protiv hepatitisa B, epidemiolog predlaže dalji PEP (postekspoziciona profilaksa) za uposlenika radi sprečavanja nastanka infekcije koja se prenosi krvnim putem.
- U toku narednih 6 mjeseci uposlenik koji je imao akcidentnu povredu podliježe redovnom zdravstvenom nadzoru epidemiologa/infektologa, kome je obaveza da prati njegovo zdravstveno stanje i vodi kontrolu nalaza nakon primjene PEP-a.

POSTUPAK U SLUČAJU POVREDE OŠTRIM PREDMETIMA

- U slučajevima kada je došlo do povrede oštrim predmetima, obavezno je sprovođenje svih potrebnih mjera zaštite od infekcije
- Ekspoziciju treba tretirati kao profesionalnu ekspoziciju (povreda na radu) i zbrinjavati je kao hitno medicinsko stanje
- Povećanje broja povreda oštrim predmetima ukazuje na nepravilnosti u radu.

PROCEDURA:

- Povrijeđenom uposleniku treba odmah pružiti prvu pomoć i privremeno zbrinuti ranu.
- Ukoliko rana krvari, treba pustiti nekoliko sekundi da oteče krv, a potom povrijeđeni dio oprati vodom i sapunom. Isprati ranu fiziološkom otopinom.
- Povrijeđeni uposlenik treba odmah da se javi ljekaru radi pružanja dalje medicinske pomoći.
- U zavisnosti od toga o kakvoj povredi se radi, povrijeđeni će po potrebi biti upućen ljekaru određene specijalnosti, koji će izdati nalaz (ortopedu, hirurgu).

PROCEDURA:

- Povrijeđeni se obavezno upućuje i infektologu/epidemiologu.
- Ovisno o vakcinalnom statusu povrijeđenog i porijeklu oštrog predmeta, infektolog/epidemiolog procjenjuje rizik i u skladu sa važećim zakonskim propisima preduzima sve potrebne mjere za sprečavanje infekcije. Preporučuje povrijeđenom mjere predostrožnosti radi sprečavanja širenja infekcije i vrši praćenje povrijeđenog sve dok rizik od infekcije nije u potpunosti isključen.
- Kada je porijeklo oštrog predmeta poznato može se, ukoliko je potrebno, za procjenu rizika izvršiti testiranje krvi bolesnika na gore navedene markere.

PROCEDURA:

- Povrijeđeni se javlja odgovornoj osobi koja evidentira povredu i ispunjava odgovarajući obrazac u dva primjerka.
- Povrijeđeni uposlenik se javlja glavnoj sestri i Službi zaštite na radu.
- Sve povrede na radu nastale korištenim oštrim predmetom periodično analizira Komisija za kontrolu infekcije u zdravstvenoj ustanovi.

EVIDENTIRANJE POVREDE

- U slučaju povrede oštrim predmetom, povrijeđeni se javlja odgovornoj osobi (lokalnom koordinatoru) koja evidentira povredu (Obrazac za evidenciju akcidenta) i u dva primjerka ispunjava Obrazac za evidentiranje povrijeđene osobe. Jedan primjerak ispunjenog obrasca povrijeđeni nosi sa sobom kada ide infektologu/epidemiologu i referentu zaštite na radu, a drugi ostaje kod odgovornog lica.

OBRAZAC 2

OBRAZAC ZA EVIDENTIRANJE POVRIJEDENE OSOBE			
1.	Ime i prezime izložene osobe		
2.	Pol	?	Ž
3.	Datum rođenja		
4.	Zanimanje		
5.	Ustanova u kojoj je došlo do izloženosti		
6.	Datum i vrijeme izloženosti		
7.	Vrsta izloženosti	* perkutana izloženost (ubod, posjekotine) * izloženost sluzokože * izloženost ozlijeđene kože (abrazija, dermatitis...) * ujed	
8.	Dio tijela koji je izložen		
9.	Vrsta tjelesne tečnosti	* krv * tjelesna tečnost sa primjesama svježeg krvi * potencijalno zaražena tjelesna tečnost ili tkivo (sperma, vaginalni sekret, cerebrospinalna, sinovijalna, pleuralna, peritonealna, perikardijalna i amnionska tečnost) * direktan kontakt sa koncentrovanim virusom (u laboratoriji)	
10.	Količina tjelesne tečnosti	* velika tragovima	* mala * u
11.	Detaljan opis načina izlaganja		
12.	Infektivni status mogućeg rezervoara infekcije		
	HbsAg	* pozitivan	* negativan * nepoznat
	Anti-HCV	* pozitivan	* negativan * nepoznat
	Anti-HIV	* pozitivan	* negativan * nepoznat
13.	Infektivni status izložene osobe		
	HbsAg	* pozitivan	* negativan * nepoznat
	Anti-HCV	* pozitivan	* negativan * nepoznat
	Anti-HIV	* pozitivan	* negativan * nepoznat

14.	Podaci o vakcinaciji izložene osobe protiv hepatitisa B	* nevakcinisan	Datum prve doze	/	/	/
			Datum druge doze	/	/	/
		* vakcinisan	Datum treće doze	/	/	/
			Datum četvrte doze	/	/	/
15.	Izložena osoba upućena na savjetovanje i postekspozicionu profilaksu	-	DA, upisati naziv službe ili odjeljenja			
		-	NE, upisati razlog neupuštanja			
16.	Ime i prezime osobe koja prijavljuje izloženost					
17.	Funkcija					
18.	Kontakt telefon					
19.	Datum prijave					
20.	Provedene mjere (ispunjava ljekar)					
	Potois liekara:					

**HVALA NA
STRPLJENJU**